

[Aksel Larsen.]

over for at tale om eksporten af dansk roquefort, danablue, eller hvad den hedder, til Amerika. Det er i sig selv et udmærket eksempel på, hvor meget den såkaldte trykke- og ytringsfrihed er værd, at en udenrigsminister direkte kan informere visse chefredaktører og samtidig få en aftale med dem om, at de skal vildføre deres blades læsere.

Udenrigsministeren var altså ikke i London for at tale med Mr. Acheson om ost, men han var i London for at tale med Mr. Acheson om det amerikanske krav om, at nu skulle baserne i Danmark gøres færdige og amerikanske tropestyrker placeres der. Dette er direkte i strid med de kategoriske udtalelser, der såvel fra den daværende udenrigsministers side som fra anden side blev fremsat her i folketinget, da folketinget i 1949 behandlede den daværende regerings forslag om, at Danmark skulle tilslutte sig Den nordatlantiske Traktats Organisation. Dengang erklærede den daværende udenrigsminister, at der ikke ville blive spørgsmål om udenlandske baser i Danmark, og han blev bakket op af ordførerne for de forskellige atlantiske partier, som lige så kategorisk erklærede, at i fredstid ville der under ingen omstændigheder blive placeret tropper på dansk territorium.

Man må have ret til at sige, at det faktisk var under denne forudsætning, at folketingets flertal vedtog tilslutningen til Atlantpagten. Nu viser det sig, at udenrigsministeren allerede i foråret har forhandlet med Amerikas udenrigsminister om et brud på disse forudsætninger, og det viser sig, at regeringen er gået i gang ikke alene med praktiske forhandlinger, men også med tekniske forberedelser til denne placering af amerikanske tropper i Danmark, idet man har skaffet sig en slags tilladelse dertil på et hemmeligt møde i det udenrigspolitiske nævn, der ikke har nogen som helst ret til at erstatte folketinget.

Det er givet, at rigsdagen forlængst burde have været informeret om denne sag, at rigsdagen fra første færd, da spørgsmålet blev rejst, burde have været informeret og haft lejlighed til at tage stilling til det, men det er ikke sket. Det sivede ud for en måned eller halvanden siden eller rettere: det lod sig ikke mere benægte. Det kommunistiske parti krævede i den anledning, at folketinget skulle indkaldes og tage stilling til sagen. Det skete ikke;

man nægtede at indkalde folketinget. Det blev først indkaldt til sædvanlig tid, i oktober, og det er nu besluttet, at vi skal diskutere indenrigspolitik i denne uge og så udenrigspolitik og baser i slutningen af denne måned. Jeg synes, det havde været rigtigt, om man, når man ikke ville indkalde folketinget i rette tid, hvad man burde have gjort, da havde taget dette meget alvorlige spørgsmål som den første sag, der skulle behandles og debatteres herinde, men det vil regeringen ikke og de øvrige partier her på rigsdagen åbenbart heller ikke. Man stiller derimod en forespørgsel til udenrigsministeren efter det sædvanlige mønster, for kommunisterne har forelagt er forslag til beslutning om baserne — eller rettere sagt mod baserne —, og for at sikre, at det formelt ikke er dette forslag fra kommunisterne, der behandles, møder de andre partier med en højtidelig forespørgsel til udenrigsministeren, i henhold til hvilken der skal føres en almindelig udenrigspolitisk debat i stedet for en debat, der koncentrerer sig om dette ene hovedspørgsmål: placering eller ikke-placering af amerikanske tropper i Danmark.

Jeg har allerede sagt, at man kan ikke skille udenrigspolitik fra indenrigspolitik. Det er naturligvis givet, at en udenrigspolitik, der medfører en så fantastisk oprustning og sådanne militærudgifter som dem, vi er ude for, kommer til at øve indflydelse på hele landets økonomiske situation og på landets indenrigspolitik; men det er også sådan, at landets udenrigspolitik — afhængigt, som vort land desværre er blevet efterhånden — direkte indvirker på alle indenrigspolitiske områder. Ja bevares — man har berørt udenrigspolitikken en smule under debatten i går og lidt mere i dag, jeg tænker på det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard —, men man har navnlig i går gjort det med en hel del smukke fraser, næsten afskrevet efter den højtærede statsministers trontale, om fredsvilje og ønsker om forhandling mellem stormagterne, i den mest skrigende modstrid med de politiske handlingers kendsgerninger.

I denne forbindelse har det ærede medlem hr. H. C. Hansen i går vist nervøs interesse for min deltagelse som gæst i Sovjetunionens kommunistiske partis 19. kongres og min tale der, og det ærede medlem kom med den bemærkning, at han endnu ikke vidste,